

Työterveyslaitos

Miten työstä sairastumista sekä työkyvyn alenemista ennaltaehkäistään ja voimavaroja edistetään?

 Toiminnan suunnittelu
työterveysyhteistyössä

LAATUVINKKI, TYÖTERVEYSHUOLLON LAATUVERKOSTO

TOIMINNAN SUUNNITTELUN VALMISTELU:

Työnantaja vastaa työterveystoiminnan suunnittelusta.

Työterveyshuolto tukee työnantajaa työolosuhteiden terveydellisen ja työkykymerkityksen ja työkyvyn tuen asiantuntijana.

- Toiminnan suunnittelu **edellyttää työpaikalta**, että vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi on tehty huolellisesti työpaikkaselvityksen perustaksi.
- Toiminnan suunnittelu **edellyttää työterveyshuollolta**, että kyseisen työpaikan työpaikkaselvityksessä eri tekijöiden merkitys terveydelle ja työkyvyllä on arvioitu perustellusti.
- Muodosta työpaikan kanssa yhteinen käsitys työpaikan tarpeista työturvallisuuden, työn terveellisyys ja henkilöstön työkyvyn edistämiseksi jo ennen toimintasuunnitelman neuvottelua.
 - Käytä hyödyksesi sekä työpaikalta että työterveyshuollosta saatavaa tietoa. Hyödynnä työpaikan riskien arviointia, ajantasaista työpaikkaselvitysraporttia, edellistä toimintasuunnitelmaa, siinä asetettuja tavoitteita ja niiden toteutumista, työterveyshuollon raportteja ja tilastoja sekä toiminnan yhteenvedoja. Huomioi myös toimialatieto ja työpaikalla tapahtuneet muutokset.
- Sovi työpaikan kanssa toimintasuunnitelman neuvotteluun valmistautumisen vastuista.
- Huolehdi, että toiminnan suunnitteluun osallistuvat suunnitelman tekemiseksi tarvittavat henkilöt niin työpaikalta kuin työterveyshuollosta.

TOIMINTASUUNNITELMAN NEUVOTTELU:

- Priorisoi työpaikan tarpeet yhdessä työpaikan edustajien kanssa yleensä ajantasaisessa työpaikkaselvityksessä arvioitujen tekijöiden terveydellisen ja työkykymerkityksen suuruutta hyödyntäen.
- Huomioi eri ammattiryhmät, työtehtävät ja toimipisteet tarpeiden määrittelyssä.
- Muista, että työterveystarpeiksi sopivat huonosti esimerkiksi työnantajan toteuttamatta jääneet lakisääteiset velvollisuudet tai liian yleisluontoiset, työpaikkaan yksilöimättä jääneet tarpeet.
- Määrittele yhdessä työpaikan edustajien kanssa tarpeista johdetut, mitattavat ja konkreettiset, työpaikan kokoon suhteutetut tavoitteet.
- Määrittele yhdessä työpaikan edustajien kanssa työterveysyhteistyössä toteutettava, juridisesti, lääketieteellisesti tai muuten tarkoituksenmukaisesti ja luotettavasti perusteltavissa oleva toiminta tavoitteisiin pääsemiseksi.
- Suunnittele yhdessä työpaikan edustajien kanssa toimenpiteiden toteuttamisen sekä toiminnan vaikutusten seuranta ja arviointi, niiden aikataulut ja vastuut sekä viestintä työpaikalle.
- Muistuta työpaikkaa käsittelemään toimintasuunnitelma yhteistoiminnassa työntekijöiden kanssa esimerkiksi työsuojelutoimikunnassa tai työsuojeluvaltuutetun kanssa.

TOIMINTASUUNNITELMAN LAATIMINEN:

Kirjaa suunnitelmaan:

- työpaikan nykytilanteen kuvaus, työpaikan työtehtävissä esiintyvät erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavat altisteet, terveydelliset erityisvaatimukset tai erityinen tapaturmavaara, työpaikan tunnistetut työkykyyn vaikuttavat kuormitus- ja voimavaratekijät.
- työpaikan kanssa yhdessä suunnitellut työpaikan työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvät tarpeet, niistä johdetut tavoitteet, toimenpiteet, seuranta ja arviointi sekä tarpeisiin ja tavoitteisiin liittyvä neuvonta ja ohjaus.
- sovitut työterveysyhteistyön tavat, tapaamiset ja raportointikäytännöt sekä edellisen toimintasuunnitelman toteutumisen arviointi.
- sovittu seuraavan toimintakauden toiminta ja työterveyshuollon palvelut sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
 - Sovi toimintakaudella tehtävät työpaikkaselvitykset.
 - Muista kuvata pakollisissa terveystarkastuksissa niihin liittyvät lausuntokäytännöt, tarkastusväli ja poikkeukset. Sovi myös vapaaehtoisten tarkastusten lausuntokäytännöistä ja työkykyisyyden kriteereistä, mikäli lausuntoja tehdään.
 - Muista erottaa pakollisissa terveystarkastuksissa sopivuuden arviointiin liittyvä sisältö ja työkykyä tukeva sisältö selkeästi toisistaan.
- sovitut työterveyshuollon tehtävät työkyvyn hallinnassa, sairauspoissaolojen seurannassa ja varhaisen tuen toiminnassa sekä työpaikan päihitteettömyyden tukemisessa.
- Mielenterveyden tukeminen suositellaan huomioitavaksi suunnitelmassa omana kokonaisuutenaan.